

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

71. Caussæ Collegarum exemptorum, an possint aliis committi quàm
eorum Collegiis sive Capitulis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Nec etiam retulit, quod istæ Huenfes submiserunt se directioni & jurisdictioni PP. Augustinianorum, quia id non potuerunt, ex quo hoc præjudicaret ordinariæ potestati, quæ est favorabilis, & cui Papa præjudicium facere non intendit. *Arg. c. pervenit 18. q. 1. Saph. de Grat. & Exempt. tit. de Rescr. in forma Breu. n. 50. vel Oceanus 14.*

Cum autem Controversia hæc inter dictum Dominum Vicarium & Priorissam ac conventum Monialium S. Sepulchri Oppidi Huenfis esset in Judicium deducta coram Illustriss. & Reverendiss. Domino Petro Aloysio Caraffa, is auditis partium propositionibus, & Juribus utrimque productis, pronunciavit jus Episcopo visitandi illum in eo jure manutenendum, eliminatis inde PP. Augustinianis

Q U Æ S T I O LXXI.

Causæ Collegiarum Exemptorum an possint aliis committi, quam eorum Collegiis sive Capitulis.

- 1. Capitula jurisdictione habent in Capitularibus.
- 2. Ordinarium tamen non habent de jure.
- 3. Nisi habeant consuetudine præscriptam.
- 4. Post uno contrarium, aliud remouetur.
- 5. Per acta nulliter gesta induci lussenden-
tia non potest, ut nec per invalidam cusa-
tionem.
- 6. Ante litem contestationem res est adhuc in-
(tegra.

Causa talis occurrit, Titius convenit Mævium debitorem suum Exemptum coram Juce ordinario, qui causam remisit ad Capitulum, cui Mævius se prætendebat subesse. Titius recurrit ad Nuncium Apostolicum, qui causam committit Sempronio Ecclesiæ Cathedralis Canonico; excipit Mævius se perperam prima in Instantia conveniri auctoritate Nuncii Apostolici postposito suo Capitulo, cui tantquam suo Ordini in immediatè prætendit se subesse. Quæritur quid Juris?

Paucis respondeo, Capitula certis quibusdam casibus Collegas corrigere & particulares quosdam Jurisdictionum actus in eos exercere posse. *Gregor. Sarrus in The-
saur Theol. Moralium li. 1. cap. 6. nu. 17.*

At vero de jure verius est, jurisdictionem ordinariam in Collegas non habere. *Abb. c. cum causa n. 7. de offic. dec. & in c. ex parte decani n. 2. de Receptis.*

Adjeci de jure, ut excludam consuetudinem, qua Capitula possunt omnimodam episcopi jurisdictionem præscribere. *c. cum contingat de foro comp. l. 1. & l. si. c. d. Eman-
cip. l. c. dilectus ubi glo. verb. Consuetudinem de arbit. qualis non probatur in hoc casu
apud acta competere huic Capitulo in Mævium, proinde cum ea nõ sit notoria, judex
eam supplere non potest, prout latius alio in loco ostendi de Juris. ord. in exempt. l. 2. q. 6.*

Præsertim quod implicet contradictionem, aliquem exemptum ab ordinariæ jurisdictione subici immediate Papæ, ut est exemptio Mævii, & nihilominus habere aliquem alium inferiorem à Papa, cujus ordinariæ jurisdictioni subiciatur, ut est ea jurisdictione, quam Mævius suum Capitulum habere asserit in singulos de Capitulo illiusque membra. Obstat enim huic assertioni hæc juris theoria, posito uno contrariorum in esse, remouetur aliud. *l. si inter me & te ff. de excep. Rei Jud. l. Pomponius
S. si in fin. ff. de procurat. preses in loco à contrariis.*

Id

Id quod si ita sit, Mævius impugnare nequit prætextu alicujus litispendentis jurisdictionem Sempronio per Nuncium Apostolicum demandatam.

Nam cum Mævius prætextu exemptionis litispendentiam coram officiali impugnat, de surreptione Rescripti excipere non potest. *Farin. dec. 192. n. 4. p. 1. F. de quaest. 2. n. 10. de testib. Anchar. conf. 13. Gard. conf. 67. DD. c. ex. eo de Reg. jur. in 6.*

Ut nec ex eo, quod Titius fabricaverit Nuncio, Officialem remississe causam Mævii ad suum Capitulum.

Tum, quod Capitulum non probetur habere jurisdictionem ordinariam in singulares de Capitulo, ideoque per acta coram Capitulo nulliter gesta induci litispendentia non potest. *Farin. dec. 665. nu. 14. part. 1. Gabr. conf. 52. n. 6. § 7. li. 1. conf. 31. n. 1. § 15. lib. 2. Lanc. part. c. 4. nu. 475. Pet. dec. 144. n. 8.* ut nec per citationem, aut irritandam remissionem causæ ad judicem incompetentem. *Farin. dec. 500. n. 9. p. 2. Lanc. de attent. litispend. in pres. nu. 82. Anch. Conf. 16.* Non enim præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. *c. non præstat de Reg. jur. in 6.*

Tum, quod cum Titius litem illam remissoriam non sit prosequutus, ea ipsa prætextu litispendentis præjudicare non potest. *Far. dec. 192. n. 4. p. 1. Anch. d. conf. 16.*

Similiter, neque ob energiam clausulæ decreto remissorio adjectæ, *salvo quod iustitia administratur.*

Nam clausula hæc, in favorem Titii Actoris in eius odium retorqueri non debet, *l. quod favore c. de legib. cap. quod ob gratiam de Reg. jur. in 6.*

Præterea, lite coram Capitulo necdum contestata, licuit Titio variare, & Mævium coram alio Judice ex Nuncii Apostolici commissione impetere, *l. si quis stipulatus sit Stichum ff. de verb. oblig. de cons. l. non solet deterior nu. 2. ff. de Reg. jur. quia ante litis contestationem non dicitur Actor proprie egisse, sed agere voluisse, l. amplius ff. remratam habere.* Ac per litis contestationem instantiæ de jure obligari, *l. si is qui se oblituit, ubi glo. verb. qui discessit ff. de rei vendic. Bar. l. edicta n. 9. C. de eadendo § quod contrah. l. 1. §. idem scribit ff. de peculo gl. 2. §. si ff. de prat. stip. ante quam quidem litis contestationem judicii acta proprie dici non possunt, Alex. Conf. 182. n. 6. h. 6.* que exaudienda velim cum eo salis grano, quod à Roberto Lancelloto hæc in litispendentis materia adfertur, *de attent. et litispendent. in presat. n. 3. 2. 8. §. segg. nisi scilicet ex prima citatione, qui citatur, plenissime instructus sit, Clem. 2. n. 6. Sabarella ut litispend. Vesivius in praxi lib. 4. c. 1. n. 1. Marches. de commissionib. in de commiss. §. 2. n. 15. §. 52.* Rursus, non obstat, quod Mævius prætendat se vigore constitutionis Piane Privilegorumque Cæsaratorum non posse in prima Instantia coram alio Judice conveniri, quam suo ordinario, quem præterdit esse suum Capitulum. Quam Exempti nullam agnoscunt Ordinariam quam Pontificem, in cujus generali dispositione Exempti, cum vertitur periculum exemptionis (uti hoc in casu quo coram Ordinario conveniendi essent) non comprehenduntur, uti eo latius alio loco ostendi, *de Juris. Ordinarii in Exemptos lib. 1. qu. 4. nu. 13.* ne quidem etiam prætextu

Privilegiorum Caesareorum, quae falcem suam in messem alienam Jurisdictionis Apostolicae immittere non possunt. *Anch. Cass. c. irrita C. de sacros. Eccles. late Card. Mantica de tact. & ambig. conventionibus part. 2. lib. 22. tit. 19. nu. 10. & part. 1. l. 4. tit. 7. n. 3. cap. 10. cap. bene cap. Imperator dist. 96. c. Eccles. 5. Maria cap. cum ab Ecclesiarum, & surdus. DD. de constit. ut nec exempti sub ejusmodi generaliter comprehendi q. 4. n. 3. Summa, Capitulum non probatur praescriptione jurisdictionem quasi velle, ad quam praeter longissima tempora necesse est ut probetur expressius Papae contententibus expressa, vel implicita illius scientia. *Farin. dec. 197. & dec. 213. dec. 221. nu. 6. part. 1.**

Q U A E S T I O L X X I I .

Commissio alteri facta executionis sententiae per Conservatorem latae, an Conservatorem ab ulteriore executione impediatur?

S U M M A R I U M .

1. Quando inter plures executores non datur incompatibilitas, alter alterum impedire non debet.
2. In dubio jurisdictio non censetur commissa procurator.
3. Quando unum remedium altero est pinquius, electio unius aliud non impedit.
4. Manus appositio Papae aequipollens avocationi.
5. Posteriores Papae commissiones Prioribus derogant.
6. Inhibito sive iusta, sive iniusta, ligat, donec sit remota.
7. Causa semel subdelegata, potest per delegantem advocari.
8. Interpretatio facienda est in favorem obtinentis rescriptum executivum.
9. Subtilitate nimia impingimus in iustitiam.
10. Juris apices cedere debent aequitati.
11. Rigor quando aequitati preferendus.
12. Executiones decreta non facili revocanda.
13. Inhibito contra ius non inducit nullitatem actus contra eam gesti.
14. Fallit in inhibitionibus a S. Sede emanatis.

Respondeo, executionem alteri commissam non impedire Conservatorem, quominus etiam exequi suam sententiam possit.

Prima ratio, quando posterius Rescriptum priori Rescripto aut jurisdictioni alteri competenti non ita adversatur, quin ambo jungi aliquo modo possint, posterius rescriptum priori jurisdictioni alteri competenti non derogat. *Alciat. l. pacta novissima ad verb. non prohibens, verb. quid enim si, C. de pactis.*

Secunda, quando inter complures executores non datur incompatibilitas, alter alterum in executionis exercitio impedire non debet, per tradita *Far. de. 533. n. 2. p. 2.*

Tertia, in dubio Jurisdictio censetur commissa non privative sed accumulative cum alio, *DD. c. Pastor, de offic. ord. scripti latius supr. q. 23. praesertim vero cum ex una parte militet favor vincens, cujus post Cadmeam victoriam, ut est adagium, interest habere complures, qui sententiam eius in favorem latam exequi possint. Far. d. Dec.*